

Gemeente X Enschede	Postregistratie
Registratie nummer	
Ingekomen	23 APR. 2025
Afdeling	
Attentie	

Aangetekend

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Enschede
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Tevens per e-mail: postbus20@enschede.nl

zaak [REDACTED] / Zonnepark Broekheurne 4910045
uw kenmerk 0153Z2024010200022 en 0153z2024010200023

mr. J. (Johan) van Groningen
Advocaat
T +31 187 79 10 49
F +31 187 48 61 62
jvangroningen@denhollander.nl

Datum Middelharnis, 22 april 2025

Geacht college,

Tot mij wendden zich [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] [REDACTED] wonende en zaakdoende te [REDACTED] [REDACTED] aan de [REDACTED] te dezer zake domicilie kiezende te Middelharnis aan de Oostelijke Achterweg no. 82, ten kantore van mr. J. van Groningen.

In het Gemeenteblad, nr. 109683, van 19 maart 2025 maakte u bekend dat het ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het realiseren van een zonnepark aan de Broekheurne tot 23 april 2025 ter inzage ligt. Anders dan de bekendmaking doet vermoeden betreft het twee ontwerpbesluiten.

Tegen beide ontwerpbesluiten dien ik namens cliënten een zienswijze in.

De ontwerpvergunningen zijn verleend aan TPSolar Broekheurne B.V. en Enschede Energie en vormen tezamen één project. Het zonnepark moet in één keer worden gerealiseerd.

Met de ontwerpbesluiten wordt aan TPSolar Broekheurne B.V. en Enschede Energie een fase-1 vergunning verleend. De aanvraag voor de activiteit bouwen zal als fase 2 worden aangevraagd.

datum 22 april 2025

2 / 4

zaak [REDACTED] / Zonnepark Broekheurne 4910045

Gelet op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 23 maart 2022¹ is de Crisis- en Herstelwet van toepassing omdat het project ziet op de aanleg van een productie-installatie voor hernieuwbare elektriciteit door zonne-energie. Ten onrechte wordt daarvan in de bekendmaking geen melding gemaakt. Wel gelden in dat geval strengere eisen voor het indienen van een zienswijze en is sprake van korte proceduretermijnen. U had daarop in de bekendmaking moeten wijzen.

Het project voldoet niet aan het provinciale beleid met betrekking tot zonneparken in het buitengebied. De van de aanvraag deel uitmakende stukken zijn in overwegende mate eerst eind 2024 gereed gekomen, terwijl de provincie haar beleid in 2023 heeft aangescherpt. Ten onrechte wordt aangegeven dat omdat het plan al zo goed als in 2023 gereed was, in 2023 de aanvraag is ingediend en dat provincie het daarom vindt passen binnen het verscherpte beleid.

In artikel 4.106 van de Omgevingsverordening provincie Overijssel staat in het tweede lid:

"In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan een omgevingsplan de zelfstandige opstelling van zonnepanelen toestaan voor zover het gaat om concrete initiatieven waarvoor het bevoegd gezag vóór 13 oktober 2023 met een positief principebesluit schriftelijk verklaard heeft dat medewerking verleend zal worden aan het initiatief en mits verzekerd is dat het project uiterlijk 1 januari 2030 gerealiseerd zal zijn."

In artikel 4.106, lid 2, wordt uitgegaan van een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet. In casu zijn echter twee aanvragen om omgevingsvergunning ingediend. In zoverre is het initiatief niet in zijn juiste vorm ingediend. Voorts wordt in de ontwerpbesluiten en de ruimtelijke onderbouwing ten onrechte niet gerefereerd aan een positief principebesluit en is niet geborgd dat het project uiterlijk 1 januari 2030 gerealiseerd zal zijn.

Het is volstrekt onvoldoende op basis van het beweerdelijk voldoen aan trede 2 van de Handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden Overijssel (2020) te concluderen dat sprake is van een aanvaardbare ontwikkeling. Het combineren van de verschillende gebiedsopgaven is niet, althans volstrekt onvoldoende uitgewerkt in de ruimtelijke onderbouwing. Het enkel noemen is volstrekt ontoereikend om te kunnen concluderen dat het initiatief voldoet.

¹ ECLI:NL:RVS:2022:844

datum 22 april 2025

3 / 4

zaak [REDACTED] / Zonnepark Broekheurne 4910045

Het zonnepark is gelegen tussen de Usselermarkeweg, Riethermsteeg en Ontginningsweg. De twee percelen waarop het zonnepark wordt gerealiseerd hebben een oppervlakte van in totaal circa 15,2 hectare (bruto). Het zonnepark is aangevraagd en in ontwerp vergund voor de duur van 25 jaar.

Cliënten zijn woonachtig in het betreffende gebied en het projectgebied omsluit hun perceel aan drie zijden. Voor hun inkomsten zijn cliënten afhankelijk van de exploitatie van een aldaar aanwezige groepsaccommodatie. Juist vanwege het groene en open weidse karakter van het landschap kiezen wekelijks groepen voor een verblijf in de groepsaccommodatie. In het voorstel aan de raad wordt ook erkend dat het zonnepark impact heeft. Met de belangen van cliënten is ten onrechte geen rekening gehouden. Uitsluitend wordt met het initiatief het belang van de energietransitie gediend. Daaraan is het belang van cliënten volkomen onderschikt gemaakt. Als gevolg daarvan voldoet het initiatief niet aan een goede ruimtelijke ordening.

Cliënten zien met de komst van een zonnepark geen toekomst meer voor de groepsaccommodatie. De boekingen zullen drastisch afnemen en reeds gedane boekingen zullen worden gecancelled. Nu het zonnepark een nieuwe ontwikkeling is had met de bestaande belangen rekening moeten worden gehouden. In ieder geval strookt het niet met een goede ruimtelijke ordening een totaal van de aan de grond gegeven bestemming afwijkend initiatief te faciliteren zonder dat met de bestaande belangen rekening wordt gehouden.

De projectlocatie valt binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied - Zuidoost". Aan de gronden is de enkelbestemming "Agrarisch" toegekend. Op grond daarvan is de bouw van een zonnepark niet bij recht toegestaan. [REDACTED] ontbreekt een bouwvlak en is geen sprake van bouwen ten behoeve van een agrarische bestemming. Vast staat dat significant wordt afgeweken van de vigerende bestemming en dat de ontwikkeling niet in de lijn der verwachting lag.

Voorts is op de projectlocatie het bestemmingsplan "Buitengebied - zonnepanelen", vastgesteld op 2 juli 2018, van toepassing. Op grond daarvan is een zonnepark zoals hier aan de orde niet toegestaan, maar gaat het juist om kleinschalige ontwikkelingen. In de ruimtelijke onderbouwing wordt hier ten onrechte niet op ingegaan.

Het betreffende gebied waarin het zonnepark is beoogd kenmerkt zich nu nog als groene oase met hoge landschappelijke kwaliteit. Vandaar dat cliënten daar hun groepsaccommodatie hebben gevestigd. Het is tot nu toe een groot succes. Het zonnepark zal daarin een drastische verandering

datum 22 april 2025

4 / 4

zaak [REDACTED] / Zonnepark Broekheurne 4910045

brengen. Het is absoluut niet meer aantrekkelijk voor groepen om in de groepsaccommodatie te verblijven. Ten onrechte is daarmee door u geen rekening gehouden.

In het FD van zaterdag 13 juli 2024 (**productie 1**) is een artikel gewijd aan het stil moeten leggen van zonne- en windparken om storing te voorkomen. Daaruit volgt dat in de eerste helft van dat jaar al 465 keer moest worden ingegrepen, omdat er meer duurzame stroom opgewekt dreigde te worden dan het elektriciteitsnet aankan. Bij een storing komen tienduizenden huishoudens zonder stroom te zitten, hetgeen zonder meer ontwrichtend is. Ook dit had betrokken moeten worden bij toetsen aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening. Immers een project dat zo'n grote inbreuk maakt op het buitengebied, de eerder vastgestelde visie en waarbij het gaat om een gebied waar het landschap zo open mogelijk moet worden gehouden en de belevingswaarde van het landschap moet worden vergroot, moet niet snel als welkom en noodzakelijk worden gezien. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren op veel daken van huizen panelen gelegd die door de komst van een groot zonnepark uitgeschakeld dreigen te worden. Juist dient eerst gebruik te worden gemaakt van het stedelijk gebied en, wanneer dat tekortschiet, kan wanneer de landschappelijke kwaliteit dat toestaat worden overgegaan tot de aanleg van zonneparken.

Uit het vorenstaande volgt dat cliënten uiterst teleurgesteld zijn over de gang van zaken. Zo zijn zij niet of uiterst laat bij de procedure betrokken en dat veelal op eigen initiatief. Van het nastreven van transparantie is zeker geen sprake geweest. Daarnaast is het gebied niet geschikt voor de beoogde ontwikkeling en dienen de openheid en de zichtlijnen behouden te blijven. Voorts doet het realiseren van het zonnepark het risico op storing van het elektriciteitsnet onaanvaardbaar toenemen. Zolang daarvoor geen oplossing is gevonden dient te worden afgezien van de aanleg van grootschalige zonneparken zoals hier aan de orde.

Tenslotte wijzen cliënten er nog op dat niet de meest recente versie van Aeries Calculator is gebruikt. Ook dit staat in de weg aan het rechtmatig achten van de besluitvorming.

U wordt verzocht niet over te gaan tot het verlenen van de omgevingsvergunning en deze te weigeren

Hoogachtend,

mr. J. (Johan) van Groningen

Advocaat

Productie 1

▲ AEX
+0,95% 944,91

▲ MIDKAP
+0,76% 895,29

▲ EUROSTOXX 50
+1,34% 5.043,02

▼ BRENT OLIE
-0,28% 85,16

▲ €/€ NEW YORK
+0,3312% 1,0907

▼ RENTEN NL 10JR
-0,058 2,778%

Unilever schrapt een
op de drie kantoor-
banen in Europa
Pagina 4

Amerikaanse banken
boeken minder winst
door hogere salarissen
Pagina 6

fd
weekend

Haroon Sheikh,
regeringsadviseur

'Europa moet digitale
soevereiniteit
nastreven. Want
technologie gaat als
machtsmiddel tegen
ons gebruikt worden'

Pagina 10

'Al het geene tot het financieele
eenige betrekking heeft' - sinds 1796

Zaterdag 13 juli 2024

Nummer 163. 40 pagina's, prijs €5,60

Zonne- en windparken steeds vaker stilgelegd om storing te voorkomen

- Op dagen met veel zon of wind wordt er meer opgewekt dan het elektriciteitsnet aankan.
- Netbeheerders vragen op die dagen om uitschakeling van parken tegen een vergoeding.
- De kans op grote stroomstoringen neemt toe; ook is er kritiek op de verspilling van stroom.

Eva Rooijers
Amsterdam

Zonne- en windparken moeten steeds vaker worden uitgeschakeld om stroomstoringen voor te zijn. De drie grote regionale netbeheerders hebben de eerste helft van dit jaar al 465 keer ingegrepen, omdat er meer duurzame stroom opgewekt dreigde te worden dan het elektriciteitsnet aankan. Dat blijkt uit een inventarisatie door het FD. Duurzame stroom gaat daardoor verloren en de kans op grootschalige stroomuitval neemt toe.

De problemen ontstaan doordat het aantal zonnepanelen en windmolens de afgelopen jaren zo hard is gegroeid dat netbeheerders de infrastructuur om de stroom te vervoeren niet snel genoeg krijgen uitgebreid. Hierdoor wordt er op dagen met veel zon of wind meer elektriciteit opgewekt dan de kabels en transformatorstations aankunnen. Die kunnen dan beschadigd raken door oververhitting, of uitvallen.

Ook wordt er regelmatig meer stroom opgewekt in Nederland dan er vraag is. Als die overtollige stroom niet naar het buitenland kan worden geëxporteerd, moeten

ten windmolens of zonneparken stilgezet, omdat vraag en aanbod op het net altijd in balans moeten zijn. Gebeurt dat niet, dan loopt de spanning op het net op, wat ook tot beschadigingen kan leiden.

'We zien het aantal verzoeken van netbeheerders om zonne- of windparken uit te schakelen enorm toenemen', zegt Jeffrey Bartels, ceo van Edmij, een bedrijf dat diensten levert aan grote gebruikers en producenten van energie. Die verzoeken komen meestal een dag of een paar uur van tevoren, omdat het volgens de weersvoorspellingen een zonnige of windsterke dag wordt. Eigenaren van zonne- of windparken kunnen dan tegen betaling aanbieden de parken uit te schakelen. Maar regelmatig zien netbeheerders de overbelasting niet aankomen. Bartels: 'Een weerbericht klopt vaker niet dan wel. Dan is het paniekvoetbal en moeten windparken direct uit. Dat gebeurt nu bijna elk weekend.'

Enexis, dat de netten in onder meer Groningen, Drenthe en Overijssel beheert, heeft dit jaar al 97 keer op afstand een wind- of zonnepark op het laatste moment moeten uitschakelen. Dat is minstens tweemaal zoveel als een jaar

5

Door een overaanbod
ligt er zo'n 5 gigawatt
stil: genoeg om zo'n
vijf miljoen huishoudens
van stroom te kunnen
voorzien.

eerder, schat de netbeheerder.

Ook huishoudens krijgen te maken met zonnepanelen die uitvallen vanwege het overbelaste stroomnet. Dan zet niet de netbeheerder of de klant de panelen uit, maar schakelt de omvormer vanwege de veiligheid uit, omdat de spanning op het net te hoog wordt. Bij netbeheerder Stedin, actief in Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland, verdubbelde het aantal meldingen van uitvallende omvormers in 2023. Dit jaar ligt het aantal klachten lager omdat het relatief grijs weer was.

Nederland heeft nu nog een van de betrouwbaarste elektriciteitsnetten van de wereld. In 2023 hadden huishoudens en bedrijven gemiddeld 21,8 minuten geen stroom, een betrouwbaarheid van 99,99%. 'Maar we zitten steeds vaker tegen een grote stroomstoring aan', zegt Jan Vorrink, manager bij landelijk netbeheerder TenneT, verwijzend naar de overbelasting van het net. In zo'n situatie zouden al snel tussen de 50.000 en 100.000 huishoudens zonder stroom kunnen komen te zitten.

Ook groeit de kritiek op het verspillen van de groene stroom. Martien Visser, lector energietransitie

aan de Hanzehogeschool Groningen, rekende uit dat op uren dat de prijzen nagenoeg nul of negatief zijn door een overaanbod aan stroom, zo'n 5 gigawatt aan zonneparken en windparken op land stilligt. Dat is voldoende om zo'n vijf miljoen huishoudens van stroom te voorzien.

Dat windmolens en zonnepanelen soms stilstaan, is bijna onvermijdelijk in het nieuwe energiesysteem dat grotendeels afhankelijk is van het weer. 'Dat er iets verloren gaat, is geen probleem', zegt Visser. 'Maar het loopt nu de spijgaten uit, terwijl er op andere momenten tekorten zijn zodat gas- en kolencentrales nog nodig zijn.'

Dat er zoveel windmolens en zonnepanelen zijn bij gekomen, maakt het volgens TenneT logisch dat er meer aanbod dan vraag is als het hard waait en de zon schijnt. 'Dat gebeurt nu ook met gascentrales. Die zetten eigenaren ook uit op het moment dat er geen vraag is', zegt Vorrink.

'Het afschakelen van opwekkers doen we liever niet', zegt een woordvoerder van Enexis. 'Maar als we het niet doen en er dan net-componenten kapot gaan, zit het hele gebied zonder elektriciteit.'

In deze krant

Ja, Henk Kamp
gelooft er nog in

Henk Kamp was de onverbiddelijke veldwachter in elk kabinet. De linkerhand losjes op de wapenstok, de rechterhand tot laat paperassen omslaand om de rationeel gezien meest wenselijke oplossing te destilleren uit zijn dossiers. Zijn gevoel bewaarde de VVD'er zoveel mogelijk voor zijn thuishaven Twente, waar eega Linda wachtte.

Nu heeft de oud-minister het kabinet dat hij wilde: een zonder een linkse partij ('D66 en ChristenUnie inclusief'). Zo kan eindelijk worden 'doorgepakt' op migratie, vertelt hij

in 'Diner met het FD' (p28).

Kamp kon anderhalve week geleden naar het debat over de regeringsverklaring kijken zonder meteen moedeloos te worden. Hij ziet zelfs een Geert Wilders die 'al een heel eind is gevorderd in zijn transitie'. 'Al moet ook Wilders duidelijk wennen aan zijn nieuwe rol.'

Jammer dat de man die de PVV-leider beter dan wie ook in het gareel had kunnen houden onverbiddelijk met pensioen is.

Boudewijn Geels is redacteur van Het Financieele Dagblad.

Het FD in de zomer

Vanaf vandaag verschijnt FD Weekend vijf keer in een zomeruitvoering van één katern, plus de speciale edities van FD Persoonlijk.

Deel 1 van een serie over AI: voor onlinesuper Picnic is kunstmatige intelligentie iets van de lange adem. pagina 24

In China maken ze van een bezorgmaaltijd een cadeautje. Maar dat levert steeds meer plasticafval op. pagina 30

BEDRIJVENINDEX

Adidas	8	DHL	24	Picnic	24
Ai Fen Lei	33	Ericsson	10	Plastic Free China	31
Alibaba's Taobao	30	Hermès	18	Trumpf	10
Alphabet	14	Meta	14	Unilever	4
Amazon	14	Nike	8	Verpact	4
ASML	10	Nokia	10	X	8

PERSONENINDEX

Aijia, Chen	31	Hanssen, Jürgen	19	Renneboog, Luc	19
Alphen, Rob van	4	Harn, Erik-Jan van	16	Rijk, Mirjam de	34
Bolkestein, Frits	28	Heckman, James	34	Schimmelpenninck, S.	28
Breton, Thierry	8	Heinen, Eelco	21	Schumacher, Hein	4
Bulsink, Aletta	4	Hoekstra, Wopke	21	Sheikh, Haroon	10
Coughlan, Nicola	27	Kaag, Sigrid	21	Thierig, André	25
Dijsselbloem, Jeroen	21	Kamp, Henk	28	Verdickt, Gertjan	19
Faber, Marjolijn	28	Kardashian, Kim	27	Waal, Leontien de	9
Folbre, Nancy	34	Laporta, Joan	8	Wijffelaars, Maartje	16
Gebler, Daniel	24	Madlener, Barry	9	Wilders, Geert	28
Graaf, Eric de	14	Musk, Elon	8,25	Xu, Sarah	33
Gross, Bill	18	Muñoz, Serrano	8	Yamal, Lamine	8

COLOFON

Het Financieele Dagblad Uitgave van Het Financieele Dagblad B.V. / Postbus 216, 1000 AE Amsterdam / Prins Bernhardplein 173, 1097 BL Amsterdam / www.fd.nl / Telefoon: 020-592 8888
DIRECTIE Algemeen directeur/uitgever Eugénie van Wiechen **REDACTIE** Hoofredacteur Perry Feenstra
 Adjunct-hoofredacteur Giel ten Bosch Redactiesecretariaat E-mail: redsec@fd.nl, Telefoon: 020 5928888. Persberichten kunnen worden gemaild naar: persbericht@fd.nl **ADVERTENTIES**
 Salesmanager Maarten Vrij, Telefoon: 06-54242306, E-mail: vrij@fd.nl **KLANTENSERVICE/ABONNEREN**
 Telefoon: 0800 666 6667, E-mail: klantenservice@fd.nl **Service** Reageren op artikelen? opinie@fd.nl
Privacy www.fd.nl/privacy **Rechten** Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Het Financieele Dagblad BV c.q. de desbetreffende auteur. Zie voor meer informatie www.fd.nl/copyright **Druk** Rodi Media, Diemen
 ISSN 1388-4425. Het Financieele Dagblad is lid van NDP Nieuwsmedia.

BEZORGVRAGEN 0800 023 0650

Energie

Stroomnetalarm: op

Netbeheerders moeten steeds meer moeite doen om stroomstoringen te voorkomen. Op 4 juni vorig jaar, op een zonnige lentedag, liep het bijna spaak en lukte het maar net. Maar de kans op een black-out is nog steeds klein.

Eva Rooijers
Amsterdam

Op zondag 4 juni 2023 is het even spannend in de controlekamer van netbeheerder TenneT in Ede. Buiten schijnt de zon volop, mensen genieten van het mooie weer. Maar in deze beveiligde ruimte moeten de technici van de landelijke netbeheerder alle zeilen bijzetten om te voorkomen dat het elektriciteitsnet in het noorden van het land uitvalt.

Hier houden medewerkers, turend naar computerschermen met ingewikkelde vertakkingen, in de gaten of er niet te veel stroom door de kabels en transformatorstations van de netbeheerder wordt gejaagd. En dat dreigt op die lentedag te gebeuren.

Zonnepanelen wekken op die vierde juni zo veel stroom op dat de elektriciteitsprijzen negatief zijn tussen 11.00 en 17.00 uur. Tussen 13.00 en 14.00 uur krijgen gebruikers zelfs €80 per megawattuur toe op de handelsbeurs voor stroom. 'Op zo'n moment hebben we in Noord-Nederland een probleem op de hoogspanningslijnen', zegt Jan Vorrink, manager van de controlekamer.

Dunbevolkt gebied

Provincies als Groningen en Drenthe zijn de afgelopen jaren volgelegd met zonnepanelen. De grond is er goedkoop en aan ruimte was er ook geen gebrek. Vraag naar al die stroom is er in dat dunbevolkte gebied maar beperkt, zeker niet op een zondag, als de deuren van de meeste bedrijven gesloten zijn.

En dat is een probleem, want al die opgewekte zonnestroom moet ergens naartoe. Naar het buitenland bijvoorbeeld, of de Randstad. Dan verplaatst de opgewekte elektriciteit zich van het

middenspanningsnet van Enexis, de regionale netbeheerder in onder meer Groningen, Drenthe en Overijssel, naar het hoogspanningsnet van TenneT. Dat is als het ware de snelweg van het stroomnet.

Die kabels zijn aangelegd in een tijd dat er in het noorden van het land veel minder stroom werd opgewekt. Het zijn dunne kabels, dus. 'Waslijnen' heten ze ook wel bij TenneT. Er kan 50 megawatt doorheen. 'Nu komen we op dat soort dagen uit op 60 of 70 megawatt', zegt Vorrink. 'Dat kan zo'n lijntje even aan, maar niet te lang.'

Als achtervang is er daarom wat netbeheerders de vluchtstrook noemen: een extra kabel die het overtoelinge stroomverkeer kan opvangen als een andere kabel uitvalt of overbelast dreigt te raken. Net als bij een vluchtstrook op de snelweg, die pas opengaat als er files zijn, of een ongeval. Vorrink: 'De kans dat die vluchtstrook ook uitvalt, is klein, maar als het gebeurt, heb je direct een groot probleem. Als wij niet goed opletten kan dan de hele energievoorziening uitvallen.'

Om dat te voorkomen, moeten zonnepanelen en windparken steeds vaker uitgeschakeld worden op zonnige of winderige dagen. In veel gevallen zien netbeheerders al aankomen dat het net overbelast dreigt te raken. Producenten van wind- of zonne-energie moeten een dag van tevoren zo pre-

Die kabels zijn aangelegd in een tijd dat er in het noorden veel minder stroom werd opgewekt

Zonnepanelen en windparken moeten op zonnige of winderige dagen steeds vaker uitgeschakeld worden.

BEELD:
FD STUDIO

En een zonnige dag ging het bijna mis

cies mogelijk doorgeven hoeveel elektriciteit ze elk kwartier verwachten te produceren. Ook grote afnemers van stroom moeten dat.

Als er te veel stroom opgewekt dreigt te worden, gaan netbeheerders een dag van tevoren informeren bij marktpartijen. Zijn er eigenaren van grote zonneweides of windparken die tijdelijk willen pauzeren en daarvoor betaald krijgen door de netbeheerder? Steeds meer energieproducenten hebben een contract dat dit mogelijk maakt, of ze nemen deel aan een platform waar ze een bieding kunnen doen om hun panelen of turbines uit te zetten, Gopacs.

Veel partijen besteden dat biedproces uit aan spelers zoals Edmij, een bedrijf dat diensten levert aan grote energiegebruikers en -opwekkers. 'Die contracten om uit te schakelen worden inmiddels elk weekend ingeroepen', zegt de ceo van Edmij, Jeffrey Bartels. 'Soms kunnen we het probleem ook oplossen door lokaal veel meer energie te gebruiken. Dan laten we het vrieshuis van een klant wat harder koelen of zetten we een watergemaal aan.'

Nood aan de man

Maar het gebeurt ook steeds vaker dat netbeheerders worden overvallen door de hoge stroomproductie. Weersvoorspellingen kloppen lang niet altijd. Dan moeten er per direct zonneweides of windparken uit. 'We worden regelmatig met zo'n verzoek opgebeld', zegt Bartels. 'De nood is dan aan de man.'

Netbeheerders kunnen ook zelf een zonnepark of windmolen op afstand uitschakelen. Enexis deed dat dit jaar al 97 keer. Dat is een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar, schat het bedrijf. 'We hebben een lijst van grote opwekkers die we veilig kunnen afschakelen', zegt een woordvoerder. 'Dat kan bijvoorbeeld niet bij een varkensstal met veel zonnepanelen op het dak. Dan valt ook de ventilatie of airco uit, en dat kan voor zeer onwen-

De kans op grootschalige stroomuitval neemt toe met die grote hoeveelheden zonne-energie'

selijke situaties zorgen.'

Enexis zegt zoveel mogelijk opwekkers te willen aansluiten zonder dat het stroomnet overbelast raakt. 'Omdat we scherp aan de wind zeilen, is het soms onvermijdelijk dat we hierbij aan de verkeerde kant van de veilige grens belanden, bijvoorbeeld doordat particulieren meer zonnepanelen op hun huis plaatsen dan verwacht', aldus de woordvoerder van Enexis.

Want als regionale netbeheerders zoals Enexis niet snel genoeg ingrijpen, wordt het 'onaangenaam' in de controlekamer van TenneT, zegt Vorrink. TenneT geeft Enexis dan opdracht om als de wiedeweerga een zonnepark of windmolen uit te zetten. 'Als ze dat niet doen, zit er voor ons niets anders op dan het transformatorstation in dat gebied uit te schakelen. Dan komen al snel 50.000 tot 100.000 huishoudens zonder stroom te zitten. Gelukkig is het nog nooit zover gekomen. Maar we zaten er die 4 juni heel dicht tegenaan, net als een paar dagen in september vorig jaar.' En ook dit jaar moest TenneT al drie keer de netbeheerder vragen om wind- of zonneparken uit te schakelen. 'De kans dat we een keer zo'n transformatorstation uit moeten zetten, neemt toe', zegt Vorrink. 'Want niet alleen het aantal momenten dat we de capaciteit overschrijden neemt toe, ook het aantal megawatt waarmee we overschrijden.'

Een grootschalige black-out is het uitschakelen van zo'n transformatorstation nog niet. Dan moet officieel het halve land zonder stroom komen te zit-

ten. Heel waarschijnlijk is het niet dat dit snel gebeurt in een land waar nu nog 99,99% van de tijd gewoon elektriciteit uit het stopcontact komt. 'Maar ook de kans op grootschalige uitval van stroom neemt wel degelijk toe met die onvoorstelbare hoeveelheden zonne-energie die we nu opwekken', zegt Vorrink. 'Alle netbeheerders hebben moeite om het transport van elektriciteit veilig te houden.'

Verbouwing energiesysteem

De ontwikkelingen zijn tekenend voor de verbouwing van ons energiesysteem van fossiel naar hernieuwbaar. Daarin zijn vraag en aanbod van energie veel moeilijker op elkaar af te stemmen, omdat de elektriciteitsproductie afhankelijk wordt van het weer. Vanaf 2030 gaat ook een tekort aan elektriciteit een probleem worden als de zon niet schijnt en de wind niet waait.

Er zou daarom meer werk gemaakt moeten worden van het opslaan van elektriciteit, menen critici. 'Uit recente publicaties blijkt dat we in 2030 zo'n 50% van de tijd een teveel aan energie hebben', zegt Jeroen Neefs, directeur van Energy Storage NL, de branchevereniging voor partijen die zich bezighouden met energieopslag. 'Het is enorm zonde dat je dat niet gebruikt als er op andere momenten juist tekorten optreden. In 2033 komen we op momenten ook al energie tekort, berekende TenneT. We moeten dus energie op gaan slaan om die perioden te overbruggen.'

Maar de grootschalige uitrol van batterijen of het omzetten van stroom in groene waterstof of duurzame warmte verloopt nog moeizaam. De eerste grote batterijprojecten komen nu van de grond, maar vooral de hoge nettarieven zijn volgens Neefs nog een struikelblok.

'We zien wel dat de eigenaren van zonneparken en windmolens steeds meer bezig zijn met opslag', zegt Neefs. Er staan ook heel wat batterijprojecten in de wachtrij voor een aansluiting bij TenneT en er wordt gewerkt aan tariefverlaging voor batterij-eigenaren. 'Maar de markt voor opslag gaat niet echt op gang komen als we als eerste keuze maar blijven grijpen naar het simpelweg uitschakelen van duurzame energiebronnen.'

Eva Rooijers is redacteur energie van Het Financieele Dagblad.

DEN HOLLANDER
ADVOCATEN ANNO 1934

Oostelijke Achterweg 82
[redacted]
[redacted]

PostNL

Afz. 3240 AB 50

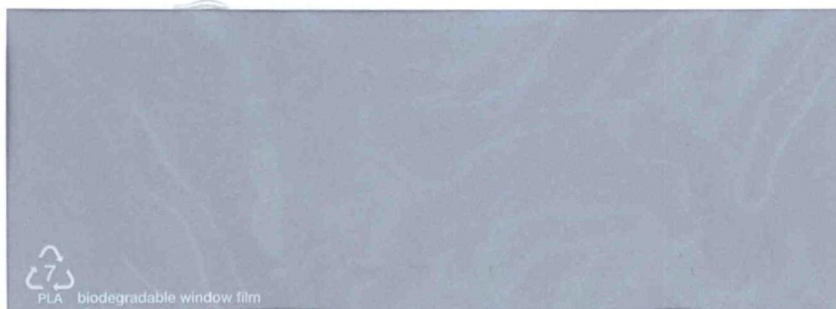
€11,30

NEDERLAND

22.04.25

NetSet FR 940206

PLA biodegradable window film

Gemeente Enschede

Postregistratie

23 APR. 2025

R BRIEF AANGETEKEND NL

NL [redacted] betaald €11,3 (-€11,3)

81 gr.

214851

D

PostNL

22-04-2025 17:24

NL

3SRPKS045552728

7500AA 20

JUG